

Sygn. akt II CSK 800/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie ze skargi G. G., W. G., A. W., B. S., K. W., G. K.

i B. K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem

Sądu Rejonowego w Słupcy z dnia 6 czerwca 2008r., sygn. akt I Ns [...] wydanym

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Lasów Państwowych Nadleśnictwa Gniezno

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 lipca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania (skarżących)

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 4 lipca 2014 r., sygn. akt I 1 Ca 227/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz
zasądza od uczestników postępowania (skarżących) na rzecz
Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę
2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik uczestników w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 4 lipca 2014 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Uzasadniając występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego skarżący wskazali m.in. na potrzebę wykładni pojęcia siły wyższej na tle art. 121 § 4 k.c. w zw. z art. 175 k.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw.

Skarżący - mimo starannie opracowanej skargi kasacyjnej - nie przedstawił zagadnień prawnych, bowiem trudno byłoby się ich doszukać w abstrakcyjnie sformułowanych pytaniach, które zwykle powstają przy ocenie faktów oraz prawa mających znaczenie w sprawach, których przedmiotem jest roszczenie

o zasiedzenie nieruchomości przez Skarb Państwa. Jedną z przewijających się w tych pytaniach kwestia, została wyjaśniona w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07 (OSNC 2008 nr 5, poz. 43), w której stwierdzono, że „Władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia. Zasiedzenie jednak nie bieгло, jeżeli właściciel nie mógł skutecznie dochodzić wydania nieruchomości (art. 121 pkt 4 w związku z art. 175 k.c.)”.

Po podjęciu tej uchwały, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że możliwość zastosowania art. 121 pkt 4 w związku z art. 175 k.c. wymaga oceny indywidualnej i odniesienia się do sytuacji konkretnego podmiotu, nie zaś wyłącznie stwierdzenia, że w okresie władzy komunistycznej nastąpiło zawieszenie działania wymiaru sprawiedliwości, odpowiadające pojęciu działania siły wyżej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2011 r. III CSK 26/11, nie publ.). W konsekwencji możliwość zastosowania art. 121 pkt 4 w związku z art. 175 k.c. wchodzi w rachubę wówczas, gdy zainteresowany wykaże, że w ramach dopuszczalnych przed 1989 r. środków prawnych, rzeczywiście podejmował próby odzyskania utraconego gospodarstwa rolnego i nie były one skuteczne, ale że ich nie podjęcie wynikało z uzasadnionego zagrożenia dla niego samego lub jego bliskich (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r. IV CSK 686/12, nie publ.).

Inne kwestie, powołane przez skarżących sprowadzają się w istocie do subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod normę prawną i nie stanowią zagadnienia prawnego, którego wyjaśnienie miałoby przyczynić się do rozwoju jurysprudencji.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z 13 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 8 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 6 w zw.

z § 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

I.n